

El segon i probablement millor capítol del llibre, «La jugada d'Isidre Ferran», aprofundeix en les motivacions que dugueren aquest senyor útil de la vall de Colera a iniciar el procés de colonització de Sant Miquel de Colera. Posant en cultiu un conjunt de terres fins llavors poc productives, aprofitant la forta demanda de productes derivats de la vinya, Isidre Ferran pretenia obtenir ingressos econòmics i alhora obtenir un seguit de prebendes de la Cort. D'aquest apartat cal destacar sobretot la descripció del joc d'interessos particulars que s'establí entre els diversos personatges implicats en l'afar.

El tercer capítol, titulat «Produir l'amor a la pàtria», se centra en la intervenció de l'Estat il·lustrat, que, influït per les actuacions colonitzadores iniciades per la mateixa època a Andalusia, intentà controlar i dirigir l'afar (d'aquí la menció en el títol de «la Carolina empordanesa»). Dins d'aquest apartat, cal destacar les pàgines centrades en els aspectes urbanístics de la fundació.

En el darrer capítol, «Un poble de gent honrada», l'autor fa una breu radiografia dels resultats del procés, del moviment migratori generat (procedència i origen dels colonitzadors) i de les limitacions que aquesta actuació hagué d'afrontar ràpidament, a causa de les excessives expectatives que el seu promotor havia plan-

tejat a la Cort per vendre millor la seva proposta. Tanmateix, aquest apartat del treball, pel nostre gust, és excessivament sintètic, atès que s'hi troben a faltar quadres i gràfics sobre els orígens geogràfics i socials dels pobladors. Finalment, l'obra acaba amb un interessant apèndix, on s'ha transcrit l'expedient presentat al Consell de Castella.

Quant a la valoració general de l'obra, creiem que és un treball interessant, ja que les seves pàgines, que contenen un volum ingent d'informació fins ara inèdita, ens apropen a la poc coneguda història del naixement d'aquesta petita vila empordanesa.

Lluís Buscató i Somoza

La senyora Maria i les persones grans

Diversos autors.

Les persones grans i el dret a decidir. La Sra. Maria. Anàlisi d'un cas pràctic sobre la dignitat, l'autonomia i els prejudicis vers les persones grans.

Col. Quaderns d'Ètica Aplicada a la Intervenció Social, núm. 1. Observatori d'Ètica Aplicada a la Intervenció Social (Campus Arnau d'Escala). Girona, 2005. 149 pàgines (que inclouen les versions catalana, castellana, francesa i anglesa).

La senyora Maria és una dona vídua, de 83 anys, que conserva les facultats mentals. Va ingressar en una residència de

gent gran, molt pressionada per les seves germanes, que volien protegir-la dels seus dos fills, l'un drogodependent i l'altra prostituta. Els fills li han demanat que torni a casa seva a viure amb ells, i la Sra. Maria no sap què fer i demana ajuda als professionals de la residència.

Aquest és, en poques paraules, el cas de la senyora Maria, i la pregunta sotmesa a anàlisi és «Què s'ha d'aconsellar a la senyora Maria?».

Els professionals dels serveis socials i educatius es troben sovint davant de situacions i problemes amb una important càrrega ètica, però no disposen —a diferència del que passa en l'àmbit de la salut— d'un pòsit de reflexió i d'una literatura prou rigorosa i contrastada que ofereixin criteris enraonats i respostes adequades. Aquest és el repte que vol afrontar la col·lecció que s'inicia amb aquest llibre i que és fruit del treball de tretze professionals (pedagogs, filòsofs, metges, juristes, psiquiatres, psicòlegs, treballadors socials i educadors), coordinats pel filòsof i pedagog Joan Canimas.

Més enllà de la resposta concreta a la pregunta formulada (resposta que, evidentment, el llibre dona), hi ha un punt de partida clar: la intervenció professional és necessària, no solament perquè ho demana la senyora Maria, sinó perquè la tasca dels treballadors i educadors socials és justament ajudar i

acompanyar les persones per tal que puguin resoldre les seves necessitats o problemes, no pas prendre decisions per elles, si es tracta de persones autònomes i capaces. I hi ha també uns principis incontestables: no es pot establir a priori cap relació entre la debilitat física o la precarietat econòmica i l'autonomia moral.

El cas de la senyora Maria dona peu a un interessantíssim glossari, justament d'ètica aplicada, a propòsit de l'autonomia (no és el mateix l'autonomia moral, la capacitat per autogovernar-se, que l'autonomia funcional, la no-dependència per fer vida normal), el consentiment informat, la dependència, la dignitat i el paternalisme (entès com a restricció de la voluntat i la llibertat de les persones).

Hem de celebrar amb tots els pronunciaments a favor que algú tingui el coratge i la gosadia de posar per escrit allò que, fins ara, només hem trobat en les tertúlies radiofòniques, en les converses informals i en algunes pel·lícules. Perquè es necessita coratge i gosadia per il·luminar qüestions complexes i plenes de matisos amb rigor jurídic i científic, amb humanitat i sensibilitat i amb un respecte profund per la llibertat i la dignitat de les persones. I els hem de demanar que, per favor, el de la senyora Maria no sigui l'únic cas pràctic objecte de la seva anàlisi.

Xavier Besalú